МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики», присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича

25 вересня 2026 р.

ХАРКІВ 2026

П 27
УДК 616.31:001.89](477)(063)

Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики : тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича, 25 вересня 2026 р. – Харків: ХНМУ. – 128 с.

Подано тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики», присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок, які виконані викладачами вищої школи, науковими співробітниками, аспірантами.

Для викладачів, наукових працівників, аспірантів, студентів, фахівців.

Тези доповідей відтворені з авторських оригіналів.

УДК 616.31:001.89](477)(063)

© Харківський Національний медичний університет, 2026

ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ОКЛЮЗІЙНИХ НАКЛАДОК У СКЛАДІ БРЕКЕТ-СИСТЕМ ТА ЕЛАЙНЕРІВ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ДИСФУНКЦІЯМИ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБА

Любченко О. В., Станішевський О. А.

Харківський національний медичний університет, Харків, Україна

Мета дослідження. Оцінити ефективність застосування оклюзійних накладок у складі брекет-систем та модифікованих елайнерів при лікуванні пацієнтів з розладами СНЩС за допомогою електроміографічного та рентгенологічного досліджень.

Матеріали та методи дослідження. У дослідженні взяли участь 40 пацієнтів віком 16–40 років із симптомами м'язово-суглобової дисфункції.

На першому етапі лікування всі пацієнти використовували індивідуально виготовлену стабілізаційну оклюзійну шину з повним покриттям нижнього зубного ряду протягом 3–6 місяців до усунення клінічних проявів дисфункції.

Залежно від методики подальшого ортодонтичного лікування пацієнтів було розподілено на дві клінічні групи по 20 осіб. У першій групі проводили лікування із застосуванням брекет-системи та оклюзійних накладок на жувальних зубах. У другій групі використовували модифіковані елайнери з вбудованими оклюзійними накладками.

Ефективність лікування оцінювали шляхом порівняння електроміографічних і рентгенологічних показників, отриманих після завершення терапії, з первинними даними та результатами оклюзійної корекції.

Візуалізацію структур СНЩС проводили методом КЛКТ із використанням апарата Morita Veraview X800. Електроміографічну оцінку жувальної мускулатури здійснювали за допомогою системи Teethan з аналізом показників POC, ASYMMETRY, TORSION, BARYCENTER та IMPACT, що характеризували координацію, симетричність і загальну активність жувального м'язового комплексу.

Результати дослідження. Після завершення ортодонтичного лікування у більшості пацієнтів на контрольному КЛКТ дослідженні відзначалися стабілізація виявлених змін без ознак їх прогресування, покращення просторових співвідношень суглобових поверхонь та більш рівномірний розподіл суглобової щілини.

Сплощення суглобової головки, яке на етапі первинного обстеження визначалося у 25% пацієнтів обох груп, після лікування зберігалося без тенденції до посилення. Остеофіти, виявлені раніше у 20% пацієнтів клінічної групи №1 та у 15% клінічної групи №2, також залишалися стабільними: нових осередків кісткових розростань і збільшення розмірів наявних утворень не виявлено. Ділянки порушення цілісності кортикальної пластинки мали ознаки відновлення та стабілізації, а прояви субхондрального склерозу після завершення лікування не визначалися.

Аналіз ширини суглобової щілини показав її нормалізацію та стабілізацію у більшості пацієнтів, у яких до лікування спостерігалися звуження й асиметрія. У клінічній групі №1 початкові значення ширини суглобової щілини становили: у передній ділянці (1,41±0,05) мм, у верхній – (2,16±0,05) мм, у задній – (1,84±0,06) мм. Після завершення ортодонтичного лікування – (1,31±0,01) мм, (2,44±0,02) мм та (2,06±0,02) мм, відповідно. У клінічній групі № 2 початкові значення становили у передній ділянці (1,40±0,05) мм, у верхній – (2,19±0,05) мм, у задній – 1,86±0,06мм, після ортодонтичного: (1,31±0,02) мм, (2,46±0,02) мм, (2,1±0,06) мм, відповідно.

Контрольне електроміографічне дослідження продемонструвало стабілізацію функціонального стану жувальних м'язів в обох клінічних групах. Показники РОС для m. masseter та m. temporalis на етапі первинного обстеження становили відповідно, (72,01±2,52) % і (68,09±3,96) % у клінічній групі №1 та (73,31±2,52) % і (69,59±3,82) % у клінічній групі №2. Після завершення ортодонтичного лікування показники становили у клінічній групі №1 (86,05±0,25) % та (86,89±0,22) %, у клінічній групі №2 – (87,87±0,25) % та (88,39±0,15) % відповідно.

Показники ASYMMETRY і TORSION також перебували в межах фізіологічних значень, що свідчило про відсутність латерального м'язового дисбалансу. У клінічній групі №1 ASYMMETRY становив (3,92±0,16) % (при – (10,25±3,83) % на етапі первинного обстеження), у клінічній групі №2 – (3,5±0,2) % (при – (11,79±4,15) % на етапі первинного обстеження). Значення TORSION складали, відповідно, (91,09±0,54) % та (91,77±0,86) %.

Показник BARYCENTER демонстрував незначну тенденцію до зміщення центру м'язової активності в бік скроневих м'язів, однак ці зміни не супроводжувалися клінічними проявами.

Показник IMPACT мав тенденцію до помірного зниження порівняно з результатами після оклюзійної терапії: у клінічній групі №1 – з (88,10±0,90) % до (85,12±0,48) %, у клінічній групі №2 – з (87,30±1,76) % до (84,73±0,53) %, що, ймовірно, пов'язано зі зміною кількості оклюзійних контактів у процесі ортодонтичного лікування.

Висновки. Отримані електроміографічні та КЛКТ-показники підтверджують ефективність застосування вбудованих оклюзійних накладок у складі ортодонтичних апаратів для функціональної корекції стану СНЩС. Їх використання сприяє більш рівномірному розподілу жувального навантаження, зменшенню м'язового дисбалансу та стабілізації функції жувального апарату.

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ОПЕРАТИВНО-ОРТОПЕДИЧНОГО МЕТОДУ ЛІКУВАННЯ ПРИ ПЕРЕЛОМАХ ВИЛИЦЕОРБІТАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ

Парасочкіна В. В., Лунгу В. І., Лунгу К. В.

Одеський національний медичний університет, кафедра хірургічної стоматології, Одеса, Україна

Метою дослідження стало підвищення ефективності лікування хворих з переломами вилицеорбітального комплексу за рахунок розробки оперативно-ортопедичного методу репозиції кісткових фрагментів.

Матеріали та методи дослідження. На базі відділення щелепно-лицьової хірургії міста Одеси проводили лікування пацієнтів із переломом ВОК. Застосовували відомі класифікації згідно давності травми та типу перелома [1,2]. Вибір методів репозиції та фіксації ВОК залежав від давності травми, особливостей проходження лінії перелому, у тому числі і із застосуванням оперативно-ортопедичного методу лікування. Для його здійснення було запропоновано та запатентовано позаротовий пристрій [3].

Зміст роботи. Під наглядом перебував 41 хворий з переломом вилицеорбітального комплексу (табл.1), при лікуванні яких використовували оперативно-ортопедичний метод з використанням запропонованого пристрою. Першим етапом було оперативне втручання. На другому етапі виконували репозицію кісткового відламку за допомогою пристрою. На третьому етапі проводили остаточну фіксацію репонованого кісткового відламку. Методика якої залежала від особливостей лінії перелому.

Всім пацієнтам на першому етапі виконувалося оперативне втручання, у ході якого здійснювалася ревізія гайморової пазухи та спроба одномоментної репозиції кісткового фрагмента вилицевої кістки. При безуспішності такої спроби приймалося рішення щодо застосування апаратного способу репозиції кісткового уламку. З цією метою виробляли наскрізний отвір у кістковому уламку тіла вилицевої кістки, також оперативним

ЗМІСТ

Життєвий шлях та основні напрями наукової школи Куцевляка Валерія Ісайовича

Проф. Любченко Олександр Володимирович, проф. Любченко Ольга Валеріївна 3

Застосування клітинної та тканинної терапії в медицині й стоматології

Куцевляк В. Ф., Любченко О. В. 15

Мої зустрічі із проф. В. І. Куцевляком

Маланчук В. О. 22

Досвід ДУ «інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» в забезпеченні хірургічної реабілітації при усуненні наслідків вогнепальних поранень щелепно-лицевої ділянки

Гулюк А. Г., Зубок Д. І. 28

Від поверхні до функції: роль протоколів препарування у формуванні адгезії та герметичності реставрацій

Григор'єв Д. Г., Лахтін Ю. В. 31

Концепція лікування скупченості зубів у пацієнтів із дистальною оклюзією

Дмитренко М. І., Смаглюк Л. В. 34

Сучасний погляд на субперіостальну імплантацію: еволюція методу, цифрові технології та клінічні перспективи

Старікова С. Л. 37

Prevention and management of anxiety in patients with generalized periodontitis among the civilian population in a combat zone

Khudiakova Maryna 40

Світлотерапія як альтернативний метод лікування захворювань порожнини рота

Велігоря І. Є. 45

Оптимізація регенераторних процесів тканин пародонта шляхом локального застосування гіалуронової кислоти та плазмогелю

Вишневська Г. О. 48

До ювілею кафедри стоматології дитячого віку та імплантології

Григорова А. О., Гречко Н. Б., Кузіна В. В., Ярославська Ю. Ю., Скляр С. О., Михайленко Н. М., Хмиз Т. Г., Мікулінська-Рудіч Ю. М., Власов А. В......51

Порівняльна оцінка скелетних і дентоальвеолярних ефектів різних методів розширення верхньої щелепи у дорослих

Григоров С. М., Любченко О. О......56

Динаміка інтенсивності карієсу зубів у дітей з епілепсією під впливом лікувально-профілактичного комплексу

Коновалов М. Ф., Дєньга О. В., Тарасенко І. Й., Новікова Ж. О., Цевух Л. Б......59

Науковий гурток кафедри стоматології дитячого віку та імплантології хнму: традиції, що формують майбутнє

Кузіна В. В., Гармаш О. В., Мікулінська Ю. М. 61

Ефективність стандартних і персоналізованих оклюзійних кап у пацієнтів із патологічною стертістю зубів та дисфункцією скронево-нижньощелепного суглоба

Костюк Т. М., Дєньга М. П. 65

Мінімально-інвазивний підхід у профілактиці карієсу апроксимальних поверхонь зубів у дітей з ортодонтичною патологією

Кузіна В. В., Хмиз Т. Г., Мікулінська Ю. М. 67

Наставництво та рання клінічна автономія студентів-стоматологів: досвід виконання повного протоколу імплантації під супервізією викладача

Лобур М. О., Луценко А. О., Якименко Р. О. 70

Інструментальна оцінка ефективності оклюзійних накладок у складі брекет-систем та елайнерів у пацієнтів із дисфункціями скронево-нижньощелепного суглоба

Любченко О. В., Станішевський О. А. 73

Досвід застосування оперативно-ортопедичного методу лікування при переломах вилицеорбітального комплексу

Парасочкіна В.В., Лунгу В. І., Лунгу К. В. 76

Перспективи застосування регенеративних технологій у комплексному лікуванні бойових та побутових травм щелепно-лицевої ділянки

Петрашко В. Я., Любченко О. В. 80

Оптимізація кісткової регенерації в умовах хронічного екологічного та психоемоційного навантаження: аналіз світових тенденцій

Петрашко В. Я., Любченко О. В. 83

Активність ферментів у великих слинних залозах у динаміці експериментального афтозного стоматиту

Плиска В. В., Скиба В. Я. 86

Використання магнітних систем в ортодонтії: сучасні можливості, показання та клінічна ефективність

Старіков В. В. 88

Порівняльна оцінка ефективності сонічної та ультразвукової активації іригаційних розчинів у ендодонтії

Семененко Д. В., Любченко О. В. 91

Моніторинг мінералізуючих властивостей ротової рідини за показниками мікрокристалізації в процесі комплексного лікування карієсу у дітей

Северин Л. В. 94

Сон, дихання і ріст обличчя: новий фокус ранньої ортодонтії

Ткаченко Ю. В. 97

Оптимальні строки спостереження біохімічних показників органів ротової порожнини в щурів після гострого холодового стресування для визначення ефективності антистресових препаратів

Хромагіна Л. М., Адубецька А. Ю., Ходаков І. В. 103

Результати клінічного дослідження ефективності кріотерапії у лікуванні червоного плоского лишаю порожнини рота

Циганова Н. Б. 106

Вплив аутологичних клітин з кісткового мозку та жирової тканини на регенерацію кісткової тканини в експерименті

Циганова І. В. 109

Доцільність застосування ербієвого лазера під час корекції під'ясенних дефектів реставрацій

Черепинська Ю. А. 111

Оцінка електрохімічної сумісності конструкційних матеріалів деяких виробів стоматології

Щегольова М. Г. 114

Реімплантація верхньої щелепи ультракороткими імплантатами

Якименко Р. О., Лобур М. О., Луценко А. О. *117*

Віддалені результати особливостей лікування та профілактики захворювань твердих тканин зубів у дітей молодшого віку на тлі дисплазії сполучної тканини

Ярошенко О. Г., Ніконов А. Ю. 121

Наукове видання

ПЕРСПЕКТИВИ ТА МОЖЛИВОСТІ
СУЧАСНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ

Тези доповідей

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 85-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ПРОФЕСОРА, ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА
НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ
КУЦЕВЛЯКА ВАЛЕРІЯ ІСАЙОВИЧА

Формат 60×86 /16. Ум. друк. арк. 8

Безкоштовно

Видавець і виготовлювач ХНМУ
пр. Науки, 4, м. Харків, 61000